

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 23 februari 1928 kl. 2 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om införande i vallagen av bestämmelse rörande inkallande av temporär ersättare vid långvarigt laga förfall för riksdagsman m. m.

I en inom första kammaren väckt motion, nr 54, har herr *Bergman* hemställt,

»1) att riksdagen måtte besluta sådana ändringar i Lag om val till riksdagen, att för riksdagsman, som av långvarigt laga förfall bliver förhindrad att sitt uppdrag fullgöra, må kunna inkallas temporär ersättare för viss riksdag, med rätt för den ursprungligen valde riksdagsmannen att, sedan hans förhinder upphört, vid nästkommande riksdag åter inträda i utövande av sitt uppdrag;

2) att riksdagen måtte såsom vilande antaga sådana grundlagsändringar, som kunna erfordras för samma ändamål.»

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottets yttrande.

Utskottet vill medgiva, att motionären för sin framställning kan anföra skäl, vilka synas beaktansvärda. Det kan onekligen tänkas fall, då en riksdagsman, t. ex. genom en långvarig men dock övergående sjukdom eller på grund av annat omfattande offentligt uppdrag — en vidlyftigare utredning eller en mission i utlandet — kan bliva för längre tid förhindrad att fullgöra sitt riksdagsmannakall, men då det likväl skulle synas obilligt mot honom själv och hans valmän samt måhända framstå som en förlust för det allmänna, om han på grund därav nödgades avsäga sig riksdagsmannaskapet, för att hans plats under förfallets fortvaro icke skulle stå obesatt. De tekniska svårigheterna för utseendet och inkallandet av suppleanter torde väl också kunna övervinnas, vare sig man vill använda det av motionären föreslagna systemet eller något annat. Reformen fordrar i varje fall ändring av riksdagsordningen i någon form.

Utskottet finner emellertid avgörande invändningar kunna resas mot tanken på temporärt inkallande av suppleanter. Dessa, som i regel endast en kortare tid skulle komma att deltaga i riksdagsarbetet — kanske insätta mitt under en riksdag, då arbetet redan organiserats — torde i allmänhet icke hinna förvärva den erfarenhet och vana vid detta arbete eller vinna

det intresse för uppgiften, som erfordras för att deras insats skulle bliva av värde.

De olägenheter, som kunna uppstå av att en eller annan plats för någon tid i realiteten står obesatt, kunna icke anses vara av större betydelse. Vid politiskt betydelsefulla avgöranden i kamrarna kan det visserligen synas oegentligt, om utgången är beroende av någon ledamots frånvaro på grund av sjukdom eller annat laga förfall, men ett sådant förhållande kan lika väl inträffa i anledning av tillfällig sjukdom eller annat plötsligt påkommet förfall, då suppleant enligt motionärens förslag icke skulle kunna inkallas, som vid sådant förfall, då suppleant enligt förslaget borde inträda.

Förhållandena beträffande riksdagen i ifrågavarande hänseende torde icke kunna jämföras med dem beträffande landstingen. Det finnes helt andra förutsättningar för en landstingsmannasuppleant, som blir inkallad att tjänstgöra vid ett omkring veckolångt landstingssammanträde, att fylla sin uppgift inom landstingets begränsade verksamhetsområde än vad det finnes för en riksdagsmannasuppleant, som blir inkallad att tjänstgöra kanske blott under en del av riksdagen, att fylla sin uppgift i folkrepresentationen. Dessutom må erinras, att landstingen (och i de större städerna elektorerna, för vilka även suppleanter vid förfall kunna inkallas) bilda valkorporationer för val till första kammaren, och att det därför är av särskild vikt, att partiställningen icke förryckes inom desamma.

Vid överbäggande av de fördelar och olägenheter, som sålunda med genomförande av motionärens förslag kunde väntas uppstå, finner utskottet de senare vara väsentligt större än de förra och får alltså hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 23 februari 1928.

På konstitutionsutskottets vägnar:

K. VON GEIJER.

Närvarande: Herrar *von Geijer, Engberg**, *Strömberg**, *Thulin, David Bergström, Adolf Dahl, Stendahl, Reuterskiöld, Vennerström**, *Fehr**, *Larsén**, *Borg, Gustafson* i *Kasenberg, Bäckström, Hallén, Johansson* i *Kälkebo, Pehrsson* i *Göteborg**, *Karlsson* i *Vadstena, Björkman**) och *Fast*.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.